

แหล่งใช้ไปของเงินทุน

ในฐานะที่เป็นพ่อค้า "เงิน" เมื่อมีสินค้า นายธนาคารย่อมมีแนวโน้มที่จะนำเงินนั้นออกหาผลประโยชน์ให้มากที่สุด แต่เนื่องจากธนาคารเป็นสถาบันที่จะต้องการเงินเหลือไว้ในมือให้เพียงพอพร้อมที่จะจ่ายคืนแก่ผู้ฝากเมื่อมาถอนเงินอยู่เสมอ กฎหมายจึงได้บัญญัติให้ธนาคารพาณิชย์ดำรง "เงินสดสำรอง (Cash Reserves หรือ Reserve Requirements)" ไว้จำนวนหนึ่ง กล่าวคือ พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 มาตรา 11 บัญญัติว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีอำนาจกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินสดสำรองไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยแต่ละวันเป็นอัตราส่วนกับยอดเงินฝาก อัตรานั้นต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าและไม่เกินกว่าร้อยละสิบ อัตราส่วนที่ดำรงนั้นจะถือเอาส่วนเฉลี่ยตามระยะเวลาไม่น้อยเท่าใดก็ได้ และอาจกำหนดให้เอาหลักทรัพย์รัฐบาลไทยเป็นส่วนหนึ่งของเงินสดสำรองที่พึงดำรงก็ได้ นอกจากนี้ ยังอาจรวมยอดเงินให้เบิกเกินบัญชีที่ยังไม่ได้จ่ายไป เข้ากับยอดเงินฝากที่ต้องมีเงินสดสำรองนั้นด้วยก็ได้

อัตราส่วนเงินสดสำรองนี้ถือว่าเป็นอัตราขั้นต่ำสุดที่จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้ฝากเงินและเงินสดสำรองจำนวนนี้จะต้องเก็บไว้ที่ธนาคารกลาง ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์จะต้องดำรงเงินสดสำรองไว้ในอัตราร้อยละ 7 ของเงินฝากทั้งสิ้น โดยจะดำรงเป็นเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย แต่ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยลงวันที่ 27 ตุลาคม 2519 ได้อนุญาตให้ถือหลักทรัพย์รัฐบาลที่ปราศจากภาระผูกพันเป็นส่วนหนึ่งของเงินสดสำรองได้ไม่เกินร้อยละ 4 ของเงินฝาก ทั้งนี้เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีรายได้และเป็นการสนับสนุนการขายพันธบัตรรัฐบาลหรือขององค์การรัฐบาล นอกจากนี้ เพื่อสร้าง -

ความศรัทธาให้แก่ผู้ฝากเงินและเพื่อให้เพียงพอกับการใช้จ่ายเงินประจำวันหรือเพื่อเตรียมรับกับเหตุการณ์ที่จะมีผู้ฝากเงินมาถอนเงินมากผิดปกติ ธนาคารจะดำรงเงินสดสำรองไว้สูงกว่าที่กฎหมายกำหนด (Excess Reserves) และธนาคารโดยทั่ว ๆ ไปจะดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง (Liquid Assets) ซึ่งหมายถึง¹ เงินสดและสินทรัพย์ที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายและไม่ขาดทุนหรือขาดทุนแต่น้อย ปกติสินทรัพย์สภาพคล่องนี้จะประกอบด้วยสินทรัพย์สำรองอันเป็นแนวป้องกันขั้นที่หนึ่ง (Primary Reserves) ซึ่งได้แก่ สินทรัพย์ที่เป็นเงินสดและที่มีลักษณะเป็นเงินสดและปกติจะไม่มีรายได้ จึงไม่ควรดำรงไว้สูงเกินไปนัก ถ้าธนาคารมีความจำเป็นที่จะต้องดำรงสภาพคล่องไว้สูงมักจะนิยมนำสินทรัพย์สำรองอันเป็นแนวป้องกันขั้นที่สอง (Secondary Reserves) ไว้ให้สูง ทั้งนี้เพราะสินทรัพย์เหล่านี้ส่วนมากจะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายและมีรายได้พอสมควร เช่น หลักทรัพย์รัฐบาลส่วนที่ปราศจากภาระผูกพัน เงินกู้ยืมแก่สถาบันการเงินในรูปของ Call Loan เป็นต้น

การใช้เงินทุนไปในด้านต่าง ๆ ของธนาคาร ในทางทฤษฎีนั้น ธนาคารพาณิชย์จะนิยมนำไปกู้ยืมมากที่สุด² โดยถือว่าเป็นกิจกรรมที่นำรายได้หลักมาสู่ธนาคาร รองลงไปได้แก่การลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ

สินทรัพย์ที่เป็นเงินสดและใกล้เคียงเงินสด เช่น เงินฝากที่ธนาคารกลางและเงินสดในมือที่ธนาคารจะสำรองไว้ให้พอเพียงกับการใช้จ่ายประจำวันเท่านั้น ส่วนสินทรัพย์ประจำอันเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีรายได้และสินทรัพย์อื่น ๆ ซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่คอยความเหลว -

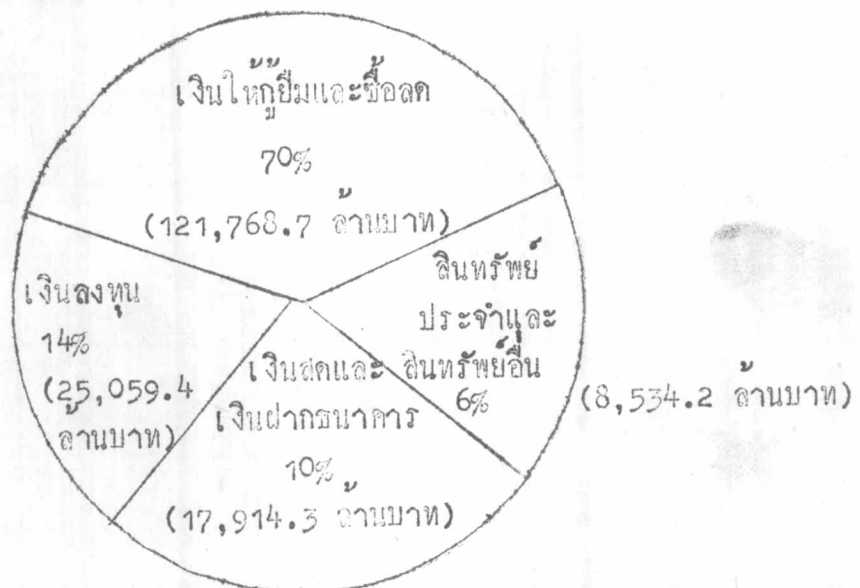
¹ ประยูร จินดาประสิทธิ์, การธนาคารพาณิชย์ การดำเนินงานและการบัญชี, หน้า 74.

² McKinney and Brown, Management of Commercial Bank Funds, p. 57.

ธนาคารพาณิชย์จะไม่นิยมค้ำรงไว้ในจำนวนสูง

ในทางปฏิบัติ การใช้จ่ายเงินของธนาคารพาณิชย์มีลักษณะคล้ายคลึงกับทฤษฎี กล่าวคือ ถ้าจะร่างเป็นรูปแบบภูมิจากงบดุลด้านสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ เพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2520 จะปรากฏดังนี้

แผนภูมิที่ 3
การใช้จ่ายเงินของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ เพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2520

เงินทุนส่วนใหญ่จะใช้จ่ายไปในการให้กู้ยืมและซื้อลดมากที่สุดคือร้อยละ 70 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของธนาคารได้ใช้จ่ายไปเพื่อการนี้ รองลงมาได้แก่การลงทุนซึ่งมีประมาณร้อยละ 14 สินทรัพย์ที่มีลักษณะเป็นเงินสดมีประมาณร้อยละ 10 และที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 5 นั้นได้แก่การลงทุนในสินทรัพย์ประจำและสินทรัพย์อื่น ๆ

ในการบริหารการใช้จ่ายเงินที่ธนาคารจะนำเงินนั้นไปหาผลประโยชน์ที่ได้รับผลตอบแทนในอัตราสูง มีความเสี่ยงน้อย และมีสภาพคล่องพอสมควร หากผู้บริหารดำเนินนโยบายผิดพลาดหรือไม่รัดกุมจะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อผลสูญเสียซึ่งถ้ามีจำนวนมากอาจกระทบกระเทือนต่อผู้ฝากเงิน ผู้ถือหุ้นและสาธารณชนโดยทั่วไปได้ ฉะนั้น ธนาคารจะต้อง

วางนโยบายและดำเนินการใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพและรอบคอบยิ่ง

บทที่ 4 นี้จะกล่าวถึงรายละเอียดของการใช้เงินทุนของธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไป ส่วนความสำคัญและผลที่จะมีต่อการบริหารเงินทุนที่สำคัญ เช่น ดินทรัพย์สภาพคล่อง เงินใหญ่ยืมและซื้อลด เงินลงทุน เงินกู้ยืม เงินกองทุน และทำไร่นั้นจะได้กล่าวโดยละเอียดในบทต่อไป จากบทคัดย่อดังกล่าวข้างต้นแยกพิจารณาในรายละเอียดได้ดังนี้

1. เงินใหญ่ยืมและซื้อลด (Advances) เป็นแหล่งใช้ไปของเงินทุนที่สำคัญที่สุดจึงมีอัตราส่วนสูงที่สุดคือร้อยละ 70 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น การใหญ่ยืมและซื้อลดต่างกับการลงทุน (Investment in securities) เพราะการใหญ่ยืมเป็นการให้สินเชื่อโดยตรงแก่ลูกหนี้ แต่การลงทุนเป็นการให้เงินแก่ลูกหนี้ทางอ้อมเนื่องจากต้องผ่านตลาดการเงิน¹ การใหญ่ยืมและซื้อลดนี้แยกพิจารณาได้ 2 ลักษณะคือ

1.1 การใหญ่ยืม (Loans & Overdrafts) จากจำนวนการใหญ่ยืมและซื้อลดที่มีอัตราส่วนร้อยละ 70 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นนั้น ธนาคารได้ให้สินเชื่อไปในการใหญ่ยืม (เงินใหญ่และเงินเบิกเกินบัญชี) มากถึงร้อยละ 50 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น² ดังนั้น เงินทุนส่วนใหญ่ของธนาคารจึงนำไปแสวงหารายได้ในรูปของการใหญ่ยืมมากที่สุด จำนวนที่ใหญ่ยืมไปนี้เมื่อคิดเป็นอัตราส่วนกับยอดเงินฝากแล้วจะเป็นร้อยละ 67 ของเงินฝากทั้งสิ้น³ อย่างไรก็ตาม ถ้าธนาคารนำเงินฝากมาหาผลประโยชน์ด้วยการใหญ่ยืมในอัตราที่สูง

¹John Klein, Money and the Economy, 2d ed. (New York : Harcourt, Brace & World, 1970), p. 67.

²ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานเศรษฐกิจรายเดือน 18 (มีนาคม 2521) : ตารางสถิติหน้า 11.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 19.

มากเกินไปจนอาจจะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการที่จะจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้ฝากเงินเมื่อถูกทวงถามได้ การให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์กระทำได้ 2 ลักษณะคือ

1.1.1 เงินเบิกเกินบัญชี (Overdrafts) เป็นการให้กู้ยืมโดยวิธีให้ลูกค้าเบิกเงินเกินกว่าบัญชีเงินฝากกระแสรายวันที่ตนฝากอยู่ กล่าวคือ เมื่อผู้ฝากบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน (Current Account) มีความจำเป็นต้องใช้เงินมากกว่าจำนวนที่ตนฝากอยู่ อาจจะทำข้อตกลงกับธนาคารขอเบิกเกินบัญชี ซึ่งถ้าธนาคารพิจารณาวัตถุประสงค์ ความเสี่ยง และความสามารถในการชำระหนี้แล้วเห็นว่าควรอนุมัติให้เบิกเงินเกินบัญชีไปได้ภายในวงเงินที่กำหนดไว้โดยลูกค้าจะเสียดอกเบี้ยตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่เบิกเงินเกินจากจำนวนเงินฝากเท่านั้น กล่าวคือ ถ้าระยะใดที่ลูกค้านำเงินเข้าจนยอดในบัญชีเป็นยอดเงินฝากหรือที่ภาษาธนาคารเรียกว่าเป็นตัวดำ ก็ไม่ต้องเสียดอกเบี้ยเพราะยอดแสดงความเป็นเจ้าหนี้ธนาคาร แต่ถ้าลูกค้ามีความจำเป็นต้องถอนเงินออกไปจนกลายเป็นเบิกเกินบัญชีซึ่งภาษาธนาคารเรียกว่าเป็นตัวแดง ก็จะเสียดอกเบี้ยตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่เบิกเกินนั้น ดอกเบี้ยนี้คิดทุก ๆ เดือน จึงมีลักษณะเป็นดอกเบี้ยทบต้น อย่างไรก็ตาม เงินกู้เบิกเกินบัญชีนี้เหมาะสำหรับพ่อค้าหรือผู้ที่มีเงินหมุนเวียนเข้าบัญชีอยู่ตลอดเวลาซึ่งจะทำให้เสียดอกเบี้ยน้อยและสะดวกต่อการใช้เช็ค

1.1.2 เงินกู้ (Loan) โดยปกติเงินกู้นั้นลูกค้าที่เบิกเงินไปเป็นก้อนหรือถ้าเป็นจำนวนเงินมาก ๆ ก็จะมีระยะเวลาเบิกไปใช้ (Drawdowns) และมีกำหนดเวลาชำระหนี้ที่แน่นอนโดยอาจชำระเป็นงวด ๆ หรือโดยชำระเพียงครั้งเดียวก็ได้ ลูกค้าก็จะเสียดอกเบี้ยเต็มตามจำนวนเงินที่เบิกไปแม้ว่าจะยังไม่มีความจำเป็นต้องใช้เงินทั้งหมดก็ตาม และบางกรณีลูกค้ากู้เงินเพื่อใช้ในโครงการใหญ่ ๆ ต่อมาเมื่อมีเงินเหลือประสงค์จะใช้นี้คืนก่อนครบกำหนดอาจจะต้องเสียค่าปรับ (Penalty fee) ให้แก่ธนาคารด้วยก็ได้ เพราะทำให้แผนการบริหารเงินทุนของธนาคารไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.2 ตั๋วเงินซื้อลด (Bill Discounted) เป็นการให้กู้ยืมโดยธนาคารรับซื้อตั๋วเงิน (คือตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงินหรือเช็ค) จากลูกหนี้แล้วธนาคารจะนำเอกสารสิทธิ์นั้นไปเรียกเก็บเงินจากผู้ที่มีหน้าที่จะต้องจ่ายเงินตามตั๋วเงินนั้นเมื่อครบกำหนด ถ้าเรียกเก็บไม่ได้ก็จะไล่เบี้ยเอาจากผู้สละหลังตั๋วรวมทั้งลูกหนี้ผู้ขายตั๋วในที่สุด โดยธนาคารจะได้รับผลประโยชน์จากค่าส่วนลด (Discount) ที่ธนาคารเก็บจากลูกหนี้ ณ วันที่ขายตัวนั้น จึงมีลักษณะเป็นการเรียกเก็บดอกเบี้ยล่วงหน้าซึ่งจะทำให้ Effective Yield สูงกว่าอัตราที่เรียกเก็บ

ตั๋วเงินที่ธนาคารรับซื้อลดจากลูกหนี้ อาจเป็นตั๋วเงินในประเทศ (Domestic Bill) ซึ่งเกิดจากการค้าภายในประเทศ หรืออาจเป็นตั๋วเงินซึ่งเกิดจากการค้าระหว่างประเทศ (Foreign Bill) เช่น ตั๋วเงินคาสินค้าเข้า คาสินค้าออก ฯลฯ

เพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2520 ธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบรับซื้อตั๋วเงินภายในประเทศเป็นจำนวน 20,256.1 ล้านบาท และตั๋วเงินต่างประเทศเป็นจำนวน 7,269.9 ล้านบาท เท่ากับร้อยละ 17 และ 6 ของเงินให้กู้ยืมตามลำดับ¹

ตั๋วเงินที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อไว้บางประเภทสามารถนำไปขายช่วงลด (Rediscount) ต่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้เพื่อเป็นการส่งเสริมการออกสาหกรรมการเกษตรและการส่งสินค้าออกดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้อ 2.1.2 ของบทที่ 3

2. การลงทุน (Investments) การลงทุนของธนาคารพาณิชย์หมายถึงการที่ธนาคารนำเงินไปลงทุนหาผลประโยชน์ด้วยการซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลซึ่งได้แก่ การซื้อตั๋วเงินคลัง (Treasury Bill) และพันธบัตรรัฐบาล (Government Bond) หรือลงทุนซื้อหุ้น (Stock) หรือหุ้นกู้ (Debenture) ของบริษัทต่าง ๆ ผลตอบแทนที่ได้รับอาจจะ

¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 11.

อยู่ในรูปของดอกเบี้ยในกรณีที่เป็นตัวเงินคั่ง พันธบัตรรัฐบาลหรือหุ้นกู้ และถ้าเป็นหุ้นผล
 คอบแทนที่ไ้รับก็จะอยู่ในรูปของเงินปันผลหรือกำไรจากการขายหลักทรัพย์เมื่อราคาของ
 หลักทรัพย์นั้นสูงขึ้น (Capital Gain) แต่ก็อาจจะเกิดการขาดทุนได้ถาราคาหลักทรัพย์
 นั้นตกลง ธนาคารพาณิชย์ใช้เงินทุนไปในการลงทุนเหล่านี้มากเป็นลำดับรองลงมาจากการ
 ใ้กู้ยืมและซื้อดค กล่าวคือ เป็นอัตราร้อยละ 15 ของจำนวนสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งพิจารณา
 ไ้ดังนี้คือ

2.1 การลงทุนซื้อหลักทรัพย์รัฐบาล (Government Securities)

ธนาคารพาณิชย์ในอเมริกาส่วนใหญ่นิยมลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลเช่นเดียวกัน¹ ทั้งนี้เนื่อง
 จากความเสี่ยงในเรื่องฉันทัดชำระหนี้แทบจะไม่มี นอกจากนี้ ธนาคารสามารถเปลี่ยนเป็น
 เงินสดใ้จ่ายและเสียส่วนลคต่ำ อีกประการหนึ่งดอกเบี้ยที่ไ้จากสินทรัพย์ประเภทนี้อาจ
 ไ้รับการยกเว้นจากการเสียภาษีเงินได้ด้วย สำหรับประเทศไทย โดยทั่วไปแล้วธนาคาร
 จะลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทนี้มากที่สุดเมื่อเทียบกับหลักทรัพย์อื่น ๆ คือคิดเป็นประมาณ
 ร้อยละ 13 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นหรือประมาณร้อยละ 89 ของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ทั้งสิ้น²
 เหตุผลที่ธนาคารพาณิชย์ค้ำรงหลักทรัพย์รัฐบาลไว้ในอัตราที่สูงก็เนื่องมาจากมีความเสี่ยงน้อย
 และสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดใ้จ่ายโดยไม่ขาดทุนและมีรายได้สูงพอสมควร นอกจากนี้
 พันธบัตรบางประเภทยังไ้รับการยกเว้นภาษีด้วย และถ้ามีความจำเป็นก็สามารถนำไป
 จำนำเพื่อขอกู้เงินจากธนาคารแห่งประเทศไทยได้โดยเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ อยาางไร

¹Eli Shapiro, Ezra Solomon, and William L. White, Money and Banking, 5th ed. (New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1968), pp. 96-97.

²ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานเศรษฐกิจรายเดือน 18 (มีนาคม 2521) : ตารางสถิติหน้า 11.

ก็คือ มาตรการของรัฐบางประการที่มีส่วนที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงหลักทรัพย์รัฐบาลไว้ในอัตราสูง เช่น เงื่อนไขในการอนุญาตให้เปิดสาขาได้กำหนดว่าธนาคารจะต้องดำรงหลักทรัพย์รัฐบาลไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 ของเงินฝาก หรือการยอมให้ธนาคารพาณิชย์ถือหลักทรัพย์รัฐบาลเป็นส่วนหนึ่งของเงินสดสำรองที่พึงดำรง หรือให้สาขาธนาคารต่างประเทศถือหลักทรัพย์รัฐบาลเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ที่พึงดำรงไว้ในประเทศไทย ทั้งนี้เป็นต้น นอกจากนี้ ความตระหนักต่อหน้าที่ของพลเมืองดีที่จะต้องให้ความร่วมมือกับทางราชการในการแสวงหาเงินเพื่อพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ธนาคารพาณิชย์ก็มีบทบาทสำคัญที่ช่วยให้รัฐดำเนินการไปได้ตามเป้าหมาย

หลักทรัพย์รัฐบาลดังกล่าวมีอยู่ 2 ประเภทคือ

2.1.1 ตั๋วเงินคลัง (Treasury Bill) เป็นเงินกู้ระยะสั้นของรัฐบาลซึ่งจะออกโดยวิธีประมูลขาย ผู้ประมูลที่ให้ราคาสูงที่สุด (คือรัฐจะเสียดอกเบี้ยต่ำที่สุด) จะเป็นผู้ประมูลได้ การประมูลนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยจะเป็นผู้จัดให้มีการขึ้นทุกสัปดาห์ เมื่อตัวฉบับใดครบกำหนดก็นำมาขึ้นเงิน ธนาคารพาณิชย์ไม่ค่อยนิยมลงทุนในตั๋วเงินคลังเท่าใดนักเพราะอัตราดอกเบี้ยต่ำและระยะเวลาสั้น เว้นแต่ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีเงินเหลือในมือมากเกินไป จากรายงานเศรษฐกิจรายเดือนมีนาคม 2521 ของธนาคารแห่งประเทศไทย การลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทนี้มีไม่ถึงร้อยละ 1 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์หรือเพียงร้อยละ 2.1 ของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ทั้งสิ้น¹

2.1.2 พันธบัตรรัฐบาล (Government Bond) เป็นเงินกู้ระยะยาวของรัฐบาลมีกำหนดระยะเวลา 10-20 ปี เงินกู้ประเภทนี้จะช่วยให้รัฐบาลนำไปใช้จ่ายในโครงการใหญ่ ๆ ได้ พันธบัตรที่ออกมีทั้งชนิดออกให้แก่ผู้ถือหรือแบบระบุชื่อ การ-

¹เรื่องเดียวกัน

จ่ายดอกเบี้ยกำหนดปีละ 2 ครั้ง เมื่อครบกำหนดไถ่ถอนก็นำไปขายคืนกระทรวงการคลัง
ได้ในราคาที่ตราไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เนื่องจากเป็นหลักทรัพย์ที่ให้อัตราดอกเบี้ย
สูงพอสมควร ธนาคารจึงนิยมซื้อกันมาก กล่าวคือ มีจำนวนประมาณร้อยละ 13 ของสิน
ทรัพย์ทั้งสิ้นหรือร้อยละ 86.7 ของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ทั้งสิ้นเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม
2520¹

2.2 การลงทุนในหุ้นและหุ้นกู้ (Shares & Debentures) นอกจาก
ธนาคารจะนำเงินส่วนหนึ่งไปลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลแล้ว ยังอาจจัดสรรเงินส่วนหนึ่งไป
ซื้อหุ้นหรือหุ้นกู้ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ที่จะได้รับบริการอย่างอื่นจากบริษัทที่ไปลงทุนหรือเพื่อ
ขยายงานของธนาคารให้กว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากนั้น อาจเป็นการลงทุนเพื่อหวังจะได้
รับผลตอบแทนในรูปของเงินปันผลหรือกำไรอันอาจเกิดจากการขายหุ้นนั้น ๆ ในกรณีที่ราคา
ของหุ้นเปลี่ยนแปลงขึ้นองตามราคาตลาด (Capital Gain) บางกรณีอาจมีการลงทุน
ในต่างประเทศด้วย แต่ในระยะหลัง ๆ นี้ธนาคารไม่ค่อยนิยมลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประ-
เทศเท่าใดนักเนื่องจากการลงทุนในหลักทรัพย์อื่น ๆ ก่อให้เกิดความเสี่ยงและความไม่แน่นอน
มากกว่าที่จะลงทุนในหลักทรัพย์ของรัฐบาล อีกประการหนึ่งตลาดการเงินในประเทศไทย
ยังไม่พัฒนามากนัก ธนาคารจึงลงทุนในหลักทรัพย์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ของรัฐบาลในอัตราที่
น้อย จากรายงานของธนาคารแห่งประเทศไทย ปรากฏว่าเพียงสิ้นเดือนธันวาคม 2520
นั้น อัตราการลงทุนในหลักทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวนร้อยละ 2 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของธนาคาร
พาณิชย์หรือร้อยละ 11.1 ของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ทั้งสิ้น²

3. การลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets) นอกเหนือจากการลงทุน
ในด้านการให้กู้ยืมและลงทุนในหลักทรัพย์อื่น ๆ แล้ว ธนาคารพาณิชย์ยังใช้เงินทุนส่วนหนึ่ง

¹ เรื่องเดียวกัน

² เรื่องเดียวกัน

ไปในสินทรัพย์ถาวรและอสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ ซึ่งต้องมีไว้เพื่อใช้เป็นสถานที่ทำการของ
 ธนาคารหรือเพื่อเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน โดยทั่วไปแล้วธนาคารจะไม่
 ลงทุนในสินทรัพย์ถาวรมากนักเพราะเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีสภาพคล่อง จากรายงานเศรษฐกิจ
 รายเดือนประจำเดือนมีนาคม 2521 ของธนาคารแห่งประเทศไทย ปรากฏว่าธนาคาร
 พาณิชยมีสินทรัพย์ประจำและสินทรัพย์อื่น ๆ คิดเป็นอัตราส่วนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นเพียงร้อย
 ละ 5 เท่านั้น

สินทรัพย์ประจำโดยปกติจะมีดังนี้

3.1 ที่ทำการธนาคาร (Business Premises) ได้แก่ ที่ดินและอาคาร
 ของธนาคารที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับดำเนินธุรกิจของธนาคารรวมถึงอสังหาริมทรัพย์
 ที่ตกเป็นของธนาคารเนื่องจากการชำระหนี้ การประกันเงินที่จ่ายให้กู้ยืมไป หรือเนื่อง
 จากการที่ธนาคารได้ซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่จำนองไว้แก่ธนาคาร จากการขายทอดตลาดโดย
 คำสั่งของศาลและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้อนุญาตให้ใช้เป็นสถานที่สำหรับ
 ดำเนินธุรกิจด้วย

3.2 เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง อุปกรณ์และเครื่องใช้ (Furniture &
 Equipments) ได้แก่ เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง อุปกรณ์และเครื่องใช้สำหรับที่ทำการธนาคาร
 และบ้านพนักงานรวมทั้งยานพาหนะด้วย

นอกจากสินทรัพย์ประจำตามที่กล่าวแล้ว ยังมีอสังหาริมทรัพย์อื่น (Other
 Immovable Properties) ดังนี้

3.3 อสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาจากการบังคับชำระหนี้ (Immovable Pro-
 perties Foreclosed) คืออสังหาริมทรัพย์ที่ธนาคารได้มาเนื่องจากผลของการให้กู้ยืม
 หรือให้ เครดิตแก่ลูกค้าหรือหนี้อื่นใด ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของธนาคาร
 เนื่องจากการชำระหนี้ การบังคับจำนอง หรือการเข้าสู่ราคาจากการขายทอดตลาดโดย

คำสั่งศาล

3.4 สิทธิในการเช่าอสังหาริมทรัพย์รวมทั้งการดัดแปลง (Leasehold and Leasehold Improvements) ซึ่งได้แก่ จำนวนเงินที่ธนาคารได้เสียไปเพื่อได้สิทธิในการเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้เป็นที่พักการของธนาคารรวมตลอดถึงค่าดัดแปลงสถานที่ดังกล่าวด้วย